

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 89/03-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. marca 2003 predbežne prerokoval sťažnosť maloletého T. Š., bytom K., v zastúpení svojim zákonným zástupcom – otcom O. Š., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., Advokátska kancelária, K., ktorou namietal porušenie svojich práv zaručených v čl. 2 ods. 2, čl. 3 ods. 2, čl. 16 ods. 1 a čl. 27 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 19 ods. 2, čl. 21 ods. 1 a čl. 41 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj porušenie svojho práva zaručeného v čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I a súdneho exekútora L. K., Exekútorový úrad, K., v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. Er 2512/00, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť T. Š. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. februára 2003 doručená sťažnosť maloletého T. Š., bytom K. (ďalej len „sťažovateľ“), v zastúpení

svojím zákonným zástupcom – otcom O. Š., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., Advokátska kancelária, K., ktorou namietal porušenie svojich práv zaručených v čl. 2 ods. 2, čl. 3 ods. 2, čl. 16 ods. 1 a čl. 27 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 19 ods. 2, čl. 21 ods. 1 a čl. 41 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj porušenie svojho práva zaručeného v čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) a súdneho exekútora L. K., Exekútorský úrad, K. (ďalej len „exekútor“), v exekučnom konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. Er 2512/00 (na exekútorskom úrade exekútora bola exekúcia vykonávaná pod sp. zn. EX 261/2000).

Sťažovateľ uviedol, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 23 C 52/94 zo 17. septembra 1996 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 16 Co 44/97 zo 4. septembra 1997 bolo rozvedené manželstvo jeho rodičov O. Š. a D. Š. a sťažovateľ spolu s bratom L. Š. boli na čas po rozvode zverení do výchovy matky. V roku 1995 na základe vlastného rozhodnutia odišiel bývať k otcovi, u ktorého je doposiaľ. Okresný súd následne rozsudkom sp. zn. P 734/88 zo 17. mája 2001, ktorý nadobudol právoplatnosť 20. júna 2001, zveril sťažovateľa do výchovy otca.

Rozsudkom sp. zn. 18 C 396/97 z 25. septembra 1998 okresný súd zrušil právo spoločného nájmu O. Š. a D. Š. k družstevnému bytu nachádzajúcemu sa na druhom poschodí bytového domu na V. v K. a za výlučného nájomcu a člena Územného bytového družstva K. – K. určil matku sťažovateľa, D. Š. (ďalej len „oprávnená“). O. Š., otcovi sťažovateľa (ďalej len „povinný“), uložil povinnosť vystáť sa z predmetného bytu v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti uvedeného rozsudku bez bytovej náhrady. Rozsudok okresného súdu potvrdil v odvolacom konaní aj Krajský súd v Košiciach, a to rozsudkom sp. zn. 16 Co 87/99 z 23. septembra 1999. Povinný podal 9. októbra 2001 návrh na obnovu konania v uvedenej právnej veci.

Na základe návrhu oprávnenej na vykonanie exekúcie (pozn. doručeného okresnému súdu 9. mája 2000) a žiadosti exekútora o udelenie poverenia vydal okresný súd 12. júna 2000 poverenie č. 5802*017055, ktorým poveril exekútora vykonaním exekúcie vypratáním

predmetného bytu na základe exekučného titulu - rozsudku okresného súdu sp. zn. 18 C 396/97 z 25. septembra 1998. Po prevzatí upovedomenia o začatí exekúcie sp. zn. EX 261/2000 z 12. júna 2000, podal povinný 19. októbra 2001 námietky proti exekúcii, ktoré okresný súd uznesením sp. zn. Er 2512/00 z 3. októbra 2002 zamietol. Povinný podal 15. októbra 2002 návrh na odklad exekúcie podľa § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „exekučný poriadok“).

Sťažovateľ okrem iného namietal, že „*nie z vlastnej viny*“ alebo „*v dôsledku špekulatívneho konania*“ ale „*len z dôvodu*“, že žije so svojim otcom v byte, ktorý bol bytom jeho rodičov, sa ocitol v situácii, v ktorej každú chvíľu hrozí, že „*(...) budem násilným spôsobom v dôsledku exekúcie vedenej síce v súlade so zákonnými ustanoveniami na ňu sa vzťahujúcimi, vystáhaný z tohto bytu bez toho, žeby mi bola poskytnutá náhrada za tento domov*“.

Sťažovateľ, namietajúc, že v už zmienenom exekučnom konaní mu nie je „*poskytnutá žiadna ochrana*“, žiadal, aby ústavný súd po prerokovaní veci takto rozhodol: „*Právo sťažovateľa na ochranu pred všetkými formami diskriminácie a trestania, ktoré vyplývajú z postavenia činnosti vyjadrených názorov alebo presvedčenia jeho rodičov, zakotvené v článku 2 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa*

na ochranu nevyhnutnú pre jeho blaho zakotvené v článku 3 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa

na ochranu proti svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, rodiny a domova zakotvené v článku 16 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa

na životnú úroveň nevyhnutnú pre jeho telesný, duševný, duchovný, mravný a sociálny rozvoj zakotvené v článku 27 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa

na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života zakotvené v článku 19 ods. 2 Ústavy SR

na nedotknuteľnosť obydlia zakotvené v článku 21 ods. 1 Ústavy SR

na osobitnú ochranu detí a mladistvých zakotvené v článku 41 ods. 1 Ústavy SR

na rešpektovanie súkromného a rodinného života a obydlia zakotvené v článku 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo v exekučnom konaní vedenom súdnym exekútorom L. K. Exekútorského úradu pri Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 261/2000, na ktoré bolo vydané poverenie na vykonanie exekúcie č. 5802*017055 Okresným súdom Košice I dňa 12. 6. 2000, porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje súdnemu exekútorovi L. K. vo veci vedenej u neho pod sp. zn. EX 261/2000 pokračovať v porušovaní práv sťažovateľa uvedených v predchádzajúcom odseku.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 300.000,- Sk.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

Zároveň žiadal, aby ústavný súd podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o dočasnom opatrení tohto znenia: „*Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje súdnemu exekútorovi L. K vo veci vedenej u neho pod sp. zn. EX 261/2000, aby sa dočasne zdržal vykonávania exekúcie až do právoplatného skončenia konania o sťažnosti mal. T. Š. pred Ústavným súdom Slovenskej republiky.*“

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namietal porušenie svojich základných práv okresným súdom a exekútorom v exekučnom konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. Er 2512/00 a u exekútora pod sp. zn. EX 261/2000.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Z obsahu sťažnosti, ako aj z príloh k nej pripojených vyplýva, že zákonný zástupca sťažovateľa napadol exekučný titul (rozsudok okresného súdu sp. zn. 18 C 396/97 z 25. septembra 1998 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 16 Co 87/99 z 23. septembra 1999), na základe ktorého je predmetné exekučné konanie vedené návrhom na obnovu konania.

Návrh odôvodnil vydaním rozsudku okresného súdu sp. zn. P 734/88 zo 17. mája 2001, právoplatného od 20. júna 2001, ktorým mu bol sťažovateľ zverený do výchovy, poukazujúc na skutočnosť, že v konaní sp. zn. 18 C 396/97 o zrušenie práva spoločného nájmu oprávnenej a povinného k družstevnému bytu okresný súd na túto okolnosť nemohol prihliadať a vychádzal z právneho stavu determinovaného rozhodnutím okresného súdu sp. zn. 23 C 52/94 zo 17. septembra 1996, ktorým boli obe maloleté deti oprávnenej a povinného zverené do výchovy matke (oprávnenej).

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že zákonný zástupca sťažovateľa mohol priamo v konaní o obnove žiadať o odklad vykonateľnosti exekučného titulu v zmysle § 233 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého ak je pravdepodobné, že sa návrhu na obnovu konania vyhovie, môže súd nariadiť odklad vykonateľnosti rozhodnutia o veci.

Konanie o povolení obnovy konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 18 C 396/97 bolo aj dôvodom, pre ktorý podal povinný (ktorý je zároveň zákonným zástupcom sťažovateľa) 15. októbra 2002 návrh na odklad exekúcie podľa § 56 exekučného poriadku. V uvedenom návrhu povinný okrem iného uviedol: „*Týmto žiadam o odklad exekúcie podľa (...) pretože bývam v tomto byte, na ktorý má byť vykonaná exekúcia sám so svojim mal. dieťaťom, ktoré mi bolo zverené do výchovy a takýto výkon exekúcie by mal pre mňa a zvlášť pre moje dieťa zvlášť nepriaznivý následok s tým, že by sme sa ocitli na ulici a nemali by sme kde bývať. Navyše ani oprávnená by týmto odkladom exekúcie nebola poškodená, pretože má kde bývať a predmetný byt nepotrebuje za účelom bývania, ale za tým účelom, aby ho predala. Na základe týchto skutočností som dával aj návrh na obnovu konania ohľadne bytovej otázky, pretože vyšli najavo nové okolnosti a to tie, že mal. T. bol zverený do mojej výchovy a bolo rozhodnuté o zmene výchovy u neho na základe právoplatného rozsudku OS Košice I č. k.: P 734/88, pričom predtým súd pri určovaní bytovej otázky vychádzal z pôvodného rozsudku, kde boli obe deti zverené do výchovy oprávnenej (...).*“

Podľa § 56 ods. 1 exekučného poriadku na návrh povinného môže súd (§ 45) povoliť odklad exekúcie, ak sa povinný bez svojej viny ocitol prechodne v takom postavení, že by neodkladná exekúcia mohla mať pre neho alebo pre príslušníkov jeho rodiny zvlášť nepriaznivé následky a oprávnený by nebol odkladom exekúcie vážne poškodený. Odklad exekúcie môže súd povoliť iba na návrh povinného, ktorý je fyzickou osobou.

Podľa § 56 ods. 2 exekučného poriadku aj bez návrhu môže súd povoliť odklad exekúcie, ak možno očakávať, že exekúcia bude zastavená.

Zo spisového materiálu okresného súdu sp. zn. Er 2512/00 týkajúceho sa sťažovateľom napadnutého exekučného konania vyplýva, že okresný súd o návrhu zákonného zástupcu sťažovateľa (povinného) na povolenie odkladu exekúcie, doručeného mu 15. októbra 2002, doposiaľ nerozhodol.

Z týchto skutočností možno vyvodiť záver, že o ochrane práv sťažovateľa, porušenie ktorých namieta v konaní pred ústavným súdom, rozhoduje na základe využitia relevantných procesných prostriedkov jeho zákonným zástupcom (povinným) v súčasnom období všeobecný súd, čo však vzhľadom na princíp subsidiarity vyjadrený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti poskytuje ústavnú ochranu rozhodovaním o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb len za podmienky, že o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd, vylučuje paralelné uplatnenie nároku na ochranu ústavnosti na ústavnom súde vzhľadom na nedostatok jeho právomoci vo veci konať.

Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Vzhľadom na túto skutočnosť sa rozhodovanie o návrhu sťažovateľa na vydanie dočasného opatrenia podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde stalo bezpredmetným (III. ÚS 157/02, III. ÚS 193/02).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2003